

INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBEK OBORNIKA
opracowana na podstawie PN-R-04006:2000

Definicje:

- *próbka pierwotna (indywidualna)* – próbka pobrana z partii obornika w określonym miejscu i czasie
- *próbka ogólna (zbiorecza)* – próbka otrzymana przez połączenie i dokładne wymieszanie próbek pierwotnych
- *próbka laboratoryjna (średnia)* – próbka wydzielona z próbki ogólnej, przeznaczona do badań laboratoryjnych

1. Próbki pierwotne pobiera się z różnych miejsc przyzmy, gnojowni, obory itp.
2. Miejsca te powinny być oddalone od brzegów przyzmy, stosu na gnojowni od 0,5 do 1 m.
3. Jeżeli próbki pobiera się z dwu lub więcej rzędów, miejsca pobierania próbek nie mogą znajdować się naprzeciwko siebie, a powinny być przesunięte na odległość od 1m do 3 m zależnie od wielkości przyzmy, gnojowni, obory itp.
4. Liczba pobieranych próbek pierwotnych uzależniona jest od powierzchni obornikowej (wielkości przyzmy, gnojowni, obory itp.).

powierzchnia obornikowa	liczba próbek pierwotnych
do 10 m ²	3
od 11 m ² do 20 m ²	5
od 21 m ² do 30 m ²	7
powyżej 30 m ²	7 + 1 próbkę z każdych 10 m ² powyżej 30 m ²

5. Próbki pobiera się za pomocą szpadla i widel.
6. Z miejsc wyznaczonych do pobierania próbek usunąć wierzchnią warstwę obornika.
7. Ostрым szpadlem odciąć z czterech stron, słup obornika o szerokości boków odpowiadającej szerokości roboczej szpadla, na całą głębokość stosu lub warstwy nawozu znajdującego się w oborze pod zwierzętami.
8. Z odciętej powierzchni wyjąć obornik widłami lub szpadlem z całej głębokości z wyjątkiem warstwy najniższej, znajdującej się na dnie przyzmy, gnojowni itp.
9. Obornik przechowywany w bezładnych stosach, gdzie trudno jest ustalić miejsce pobierania próbek, należy dokładnie obejrzeć. Pomiąć warstwy stosu przesuszone lub zatopione. Próbki pobierać z tych części stosu, które stanowią większość ogólnej masy obornika i gdzie panowały warunki do przebiegu właściwej fermentacji. Dalsze postępowanie przy pobieraniu próbek jest takie jak opisano wyżej.
10. Pobrane próbki pierwotne umieścić w pojemniku i dobrze wymieszać.
11. Próbkę ogólną wsypać na odpowiednio dużą powierzchnię, najlepiej czystą folię i z całego pobranego materiału, po dokładnym wymieszaniu, formować warstwę w kształcie kwadratu o takich wymiarach aby grubość warstwy nie przekraczała 10 cm. Z różnych miejsc tej warstwy pobrać kilkadziesiąt małych porcji obornika, w sumie około 2 kg (próbka laboratoryjna).
12. Próbkę laboratoryjną umieścić w szczelnym pojemniku lub w woreczku z tworzywa sztucznego.
13. Do próbki laboratoryjnej należy dołączyć jej opis według załączonego wzoru formularza
14. Próbki laboratoryjne należy jak najszybciej dostarczyć do laboratorium
15. Próbki należy przechowywać w chłodnym pomieszczeniu lub w lodówce.
16. Próbki należy pobierać możliwie jak najszybciej, najlepiej rano lub wieczorem aby ograniczyć straty azotu z nawozu.

Opis próbki laboratoryjnej obornika

1. Data pobrania próbki.....
(dzień, miesiąc, rok)
2. Miejscowość .....
(wieś, gmina, województwo)
3. Producent .....
(imię i nazwisko lub nazwa instytucji)
4. Rodzaj obornika .....

(mieszany - od jakich zwierząt; bydłocy - krowy mleczne, bukaty, jałówki, cielęta;
świński; koński; drobiowy - kury noski, brojlery, kaczki, gęsi i inne)
- 5.....
(ilość i rodzaj stosowanej ściółki w okresie produkcji obornika)
6. Rodzaje pasz zadawanych w okresie produkcji obornika.....
7. Sposób przechowywania obornika .....
(pryzma, gnojownik, obora płytka, beładny stos itp.)
- 8.....
(krótki opis warunków i ocena metod przechowywania obornika)
- 9.....
(czas przechowywania i wielkość powierzchni obornikowej)
- 10.....
(stopień przefermentowania obornika - świeży; słabo, średnio i dobrze przefermentowany)
- 11.....
(inne dane i uwagi próbobiorecy)
- 12.....
(imię i nazwisko próbobiorecy)